

MYRIOPODA & ONISCOIDA

VED

TRONDHJEM

AF

V. STORM

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKABS SKRIFTER. 1898. NO. 8

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1898

MYRIOPODA & ONISCOIDA

TRONCHEN

V. STORM

AKTJYRREBRIET I TRONCHEN
1898

I. Myriopoda.

Myriopoderne („Tusindben“) hører, som bekjendt, hovedsageligt hjemme i varme Klimater, deres Artsantal aftager betydeligt mod Nord, og i Modsætning til andre Evertebratklasser er der neppe nogen Art, der kan betegnes som egentlig nordisk (omend enkelte have sin Sydgrændse i Mellemeuropa). Efter Latzel¹⁾ fandtes i Østerrig og Ungarn 170, efter Meinert og Bergsøe²⁾ i Danmark 41, efter v. Porat³⁾ på den skandinaviske Halvø 50, efter Ellingsen⁴⁾ i Norge 36, hvoraf kun 3 i Nordland og Finmarken, der dog er lidet undersøgte. Alene mellem det sydlige Norge og det nordenfjeldske er Forskjellen iøinefaldende, navnlig derved, at her de større Julider mangle. Ved Undersøgelse i de sidste Aar har jeg fundet følgende 17, af hvilke 2 kun er taget i Drivhuse:

Lithobius forficatus L. er meget almindelig på beboede Steder, på Affaldsdynger, i Haver, Kjeldere o. s. v. især ved Byen, men sjelden i Skovtrakter, ialfald længere fra Kysten; således bemærkedes den aldrig i Mostadmarken. Også efter Ellingsen er den hovedsageligt en Kystform, medens Stuxberg⁵⁾ tvertimod betegner den som en Skogart.

1) Die Myriopoden d. östr.-ungarisch. Monarchie.

2) Bergsøe & Meinert, Danmarks Geophiler. Naturh. Tidsskr. 1866.
Meinert, Danmarks Chilognather, sammesteds 1868.
Samme, Danmarks Scolopendrer og Lithobier, sammesteds 1869.

3) v. Porat, Bidr. til den skand. Halvøns Myriopodologi (Entomol. Tidsskr. 1889).

4) Edw. Ellingsen, Bidr. til Kundsk. om de norske Myriopoders Udbredelse. Chria. Vidsk. Selsk. Forh. 1891.
Samme, Mere om norske Myriopoder, sammesteds 1896.

5) Anton Stuxberg, Bidr. til Skandinaviens Myriopodologi. Övers. k. Vet. Akad. Förh. 1871.

Lith. microps Mein. findes i Gartnernes Drivhuse på „Kalvskindet“; under Blomsterpotter.

Lith. curtipes Koch. Ikke sjelden i Byens Omegn.

Lith. erythrocephalus Koch er hyppig i de fleste hidtil undersøgte Skovtrakter. I Mostadmarken og Selbo forekom den i svær Mængde, under Stene og Bark, til den øverste Trægrændse, og var med Undtagelse af følgende sparsomt forekommende Art, den eneste Myriopode, som her fandtes.

Henicops fulvicornis Mein., som af Ellingsen er fundet ved Throndhjem og i Hummelvigen, forekom sparsomt i Mostadmarken med foregående.

Scolioptanes maritimus Leach, der forhen kun var fundet i Landets sydligste Del (Bratsberg og Nedenes, Ellingsen), forekommer ved Vennes i Skarnsundet. Allerede for omkr. 20 Aar siden fandt jeg den der hyppigt under Tang ved laveste Vandstand, langt fra den høieste, således at den må kunne leve under Vand mange Timer i Døgnet. Også fra Devlehamnen er bragt mig Exemplarer af Dr. Lysholm, som fandt den i Mængde i Klippe-rifter, hvor Vandet går over. Begge de nævnte Steder er således beliggende, at de ikke er udsat for stærkere Bølgeslag.

Geophilus proximus Koch. Meget almindelig overalt, under Stene, også i Byen.

Geophilus ferrugineus Koch findes blandt mine Indsamlinger.

Geophilus flavus Deg., hidtil ikke fundet nordenfor Christiania, findes også blandt mine Indsamlinger fra Throndhjems Omegn og synes ikke at være sjelden. Exemplarer er bestemt af Ellingsen.

Scolopendrella immaculata Newp. I Byens nærmeste Omegn er den ganske hyppig under Stene, på Muldjord. Den var forhen ikke fundet nordligere end ved Christiania.

Polydesmus complanatus Lin., forhen ikke fundet nordligere end ved Lillehammer, er sjeldnere end følgende, men findes f. Ex. på Ladehammeren; også på Nordsiden af Fjorden (Stadsbygden) har jeg truffet den.

Polydesmus denticulatus Koch. Forekommer, ofte i store Selskaber, under råddent Træ i Løvskove og Haver. Dens hidtil bekendte nordligste Grændse.

Paradesmus gracilis Koch. Denne tropiske Art findes i Drivhuse (især hos Gartner Cederpalm) i uhyre Mængde under Blomsterpotter og har derfra i senere Aar også udbredt sig i Huse. Foruden den normale mørke findes også en lysere Varietet, selv af udvoxne og sådanne lysfarvede findes også i Haven udenfor Drivhusene; v. Porat, der først fandt den hertillands, i Tøien, angiver Længden til 17 mm.; men jeg har taget mange af indtil 27 mm.

Blanniulus fuscus am Stein. Denne Art findes ret hyppigt under Bark, således på Østsiden af Ladehammeren i Mængde 1876.

Blanniulus guttulatus Bose. Ganske hyppig, skjønt enkeltvis, i Byens Omegn, såsom på Ladehammeren, Christiansten og i Bymarken.

Julus luscus Meinert. Den forekommer i svær Mængde i Drivhuse, men jeg har også taget den under Stene ved Søboderne ved Elven, samt på Ladehammeren. Forhen kun fundet sparsomt søndenfelds.

Julus londinensis Leach. Jeg kan ikke andet end henføre et Par unge *Julus*-Exemplarer, som jeg har taget på Ladehammeren, til denne Art.

II. Oniscoida.

Oniscoidernes el. Land-Isopodernes Forekomst hertillands har først i de senere Aar været Gjenstand for Undersøgelser. I Prof. G. O. Sars's „Oversigt over Norges Crustaceer 1890“¹⁾ nævnes kun 2 Arter, nemlig *Oniscus asellus* og *Porcellio scaber*. I Throndhjems Omegn har jeg fundet de nedenfor anførte Arter, hvilke Fund er optaget i det under Arbeide værende 2det Bind (Isopoderne) af Sars's store Værk: an account of the Crustacea of Norway, af hvilket Værk det også sees, at der er fundet langt flere søndenfelds.

De fleste Arter forekommer på beboede Steder, på Affaldsdynger, i Kjældere, Bagerier, Drivhuse o. s. v. eller nær Kysten.

¹⁾ Chria. Vidensk. Selsk. Forh.

I de indre Skovtrakter, i Selbo og Mostadmarken fandtes ikke et eneste Individ af denne Gruppe, og det er sandsynlig at mange af dem oprindelig er indført.

Ligia oceanica (Lin.), som er hyppig på Berge ved Havkysten, forekommer indenfor Fjordens Indløb meget sparsommere.

Trichoniscus pusillus Brandt. Under Stene på fugtige Steder ikke sjelden, som det synes, især nær Fjorden, f. Ex. på Ladehammeren, ved Hegdalen og på Bynesset.

Haplophthalmus danicus Budde-Lund. Denne Art har jeg fundet ved Gulosen, i Kratskov under Stene.

Oniscus asellus Lin. Almindelig, især ved Murbygninger, men neppe langt fra Kysten. I Drivhus har jeg fundet en Varietet *marginata* med bred, snehvid Kant over alle Segmenter.

Porcellio scaber Latr. er ligeledes almindelig på Steder, der ikke er langt fjernede fra Fjorden og findes ofte i store Selskaber under Stene i Fjæren. Varieteten *marmorata* er ikke sjelden, og ligeledes findes en Var. *marginata*.

Porcellio pictus Brandt forekommer på sine Steder i store Selskaber og gjerne sammen med *Oniscus asellus*, og det således, at medens den sidste oftest kryber nede på Jorden, sidder *Porcellio* mest på Undersiden af de Stene, hvorunder de findes. Den er hyppigst ved Mure, såsom ved Fæstningsvoldene, „Marinen“, Christiansten, Munkholmen, på hvilket sidste Sted også *Oniscus* og *Porcellio scaber* findes i Mængde.

Porcellio dilatatus Brandt har jeg taget i Drivhusene på Kalvskindet i flere Exemplarer, hvoraf et er afbildet i Sars's ovenciterede Værk.

Porcellio Rathkei Brandt er kun fundet i Drivhus.

Metoponorthus pruinosus (Brandt). *Porcellio maculicornis* Koch. Denne Art er i Drivhusene en af de hyppigste, men forekommer også, om ikke på mange Steder, langt udenfor disse, såsom ved Søboderne, og i store Mængder i Affaldsdynger, såsom ved „Nyvejen“ søndenfor Arildsløkken.